

ПРОТОКОЛ № 34

Засідання наукової ради Національного фонду досліджень України (НФДУ)

19 серпня 2021 року

Місце проведення: у зв'язку з карантинном та рекомендованими протиепідемічними заходами, засідання відбувається в дистанційній формі шляхом аудіо/відео конференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів наукової ради (далі - НР) проводиться онлайн шляхом приєднання до аудіо/відео конференції (кількісний склад НР- 30 осіб).

За результатами реєстрації на засіданні присутні 22 члени наукової ради (засідання НР проводиться за умови, коли у ньому беруть участь не менше двох третин від загальної кількості членів НР).

Присутні на засіданні:

Голова Наукової ради Яценко Л.П., головуєчий на засіданні.

Члени наукової ради:

Бородіна О. М., Вільчинський С.Й., Дорошенко А.О., Зажигалов В.О., Калюжний Ю.В., Кісь О.Р., Колосніченко О.В., Колотілов С.В., Кравець О.А, Курило І.О, Куценко О.Д., Лебовка М.І., Лученко Д.В., Матишевська О.П., Мельник Т.А., Мойсієнко І.І., Москаленко Р.А., Носич О.Й., Павличенко А.В., Пріхна Т.О., Родінкова В.В.,

Члени Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій:

Жучок А.В., Трохимчук А.Д., Коваленко І.М.

Представники дирекції НФДУ:

Полоцька О.О. – виконавчий директор;

Порядок денний:

1. Про звернення грантоотримувачів.

Доповідач: Полоцька О.О.

2. Про уточнення умов конкурсу «Передові дослідження в галузі математичних, природничих і технічних наук».

Доповідач: Вільчинський С.Й.

3. Про можливість створення центрів колективного користування науковим обладнанням при НФДУ.

Доповідач: Полоцька О.О.

4. Про зміни у складі комісії конкурсу «Наука для безпеки та сталого розвитку України».

доповідачі: Куценко О.Д., Вільчинський С.Й.

5. Різне

Головуючий Яценко Л.П. виніс на голосування пропозицію розпочати засідання зі схвалення порядку денного.

Голосування: «за» - 25; «проти» - 0; «утримались» - 0.

Заперечень у членів НР немає, порядок денний схвалюється одногосно.

Розгляд питань порядку денного:

1. Перше питання порядку денного – «Про розгляд звернень грантоотримувачів».

Полоцька О.О. представила на розгляд НР 7 листів від грантоотримувачів:

1) Вх. №7/534 від 02.08.2021 р., номер проєкту 2020.02/0390 (науковий керівник Музика К.). Зміст звернення: грантоотримувач просить дозволити закупівлю обладнання у другому етапі виконання проєкту. Оскільки, під час першого етапу був оголошений тендер, у якому не взяла участь жодна українська фірма.

Яценко Л.П. виніс на голосування пропозицію погодити звернення грантоотримувача.

Голосування: «за» – 17; «проти» – 0; «утримались» – 2; не голосували – 3.

ВИРІШИЛИ: дозволити закупівлю обладнання у другому етапі виконання проєкту.

2) Вх. №7/536 від 02.08.2021 р., номер проєкту 2020.01/0021(науковий керівник Риндич А.). Зміст звернення: грантоотримувач просить перенести визначену суму для закупівлі необхідних для виконання запланованих досліджень устаткування та реактивів на другий етап виконання проєкту. Тендер був оголошений у липні, проте не відбувся у зв'язку з тим, що фірми не мали можливості поставити продукцію у стислі терміни та не брали участі у торгах.

Яценко Л.П. виніс на голосування пропозицію погодити звернення грантоотримувача.

Голосування: «за» – 19; «проти» – 0; «утримались» – 1; не голосували – 2.

ВИРІШИЛИ: погодити перенесення визначеної суми для закупівлі необхідних для виконання запланованих досліджень устаткування та реактивів на другий етап виконання проєкту.

3) Вх. №7/571 від 13.08.2021 р., номер проєкту 2020.02/0283 (науковий керівник Шемет В.). Зміст звернення: грантоотримувач просить погодити перенесене фінансування до моменту фактичного отримання шліфувально-полірувального верстату. Тендер проведений вчасно, але фірма-постачальник запропонувала підписати додакову угоду про збільшення терміну поставки товару.

Яценко Л.П. виніс на голосування пропозицію погодити звернення грантоотримувача.

Голосування: «за» – 18; «проти» – 0; «утримались» – 1; не голосували – 3.

ВИРІШИЛИ: дозволити звітування щодо придбання обладнання у наступному етапі після фактичного отримання обладнання, як зазначається у договорі до 20.10.21 р.

4) Вх. №7/574 від 16.08.2021 р., номер проєкту 2020.01/0050 (науковий керівник Різун). Зміст звернення: грантоотримувач просить перенести кошти, необхідні для закупівлі обладнання, передбаченого у кошторисі для першого етапу, на другий етап.

Яценко Л.П. виніс на голосування пропозицію погодити звернення грантоотримувача.

Голосування: «за» – 18; «проти» – 1; «утримались» – 1; не голосували – 2.

ВИРІШИЛИ: дозволити перенесення коштів, необхідних для закупівлі обладнання, на другий етап.

5) Вх. №7/574 від 16.08.2021 р., номер проєкту 2020.01/0352 (науковий керівник Лозовський В.). Зміст звернення: грантоотримувач просить перенести кошти зі статті «Інші витрати» для публікації статей на другий етап.

В обговоренні взяли участь: Лученко Д.В., Родінкова В.В., Вільчинський С.Й.

За результатами обговорення Яценко Л.П. виніс на голосування пропозицію погодити звернення грантоотримувача.

Голосування: «за» – 17; «проти» – 1; «утримались» – 1; не голосували – 3.

ВИРІШИЛИ: дозволити перенесення коштів зі статті «Інші витрати» для публікації статей на другий етап.

6) Вх. №7/582 від 18.08.2021 р., номер проєкту 2020.01/0086 (науковий керівник Пінчук І.). Зміст звернення: грантоотримувач просить перенести кошти зі статті «Інші витрати» для публікації статей на другий етап.

Яценко Л.П. виніс на голосування пропозицію погодити звернення грантоотримувача.

Голосування: «за» – 15; «проти» – 3; «утримались» – 3; не голосували – 1.

ВИРІШИЛИ: дозволити перенесення коштів зі статті «Інші витрати» для публікації статей на другий етап.

7) Вх. №7/584 від 18.08.2021 р., номер проєкту 2020.01/0233 (науковий керівник Харьковщенко Є.). Зміст звернення: грантоотримувач просить перенести кошти за статтю «Витрати на службові відрядження», передбачені у кошторисі для першого етапу, на другий етап 2021 року.

В обговоренні взяли участь: Лученко Д.В., Родінкова В.В., Вільчинський С.Й., Матишевська О.П., Зажигалов В.О.

За результатами обговорення Яценко Л.П. виніс на голосування пропозицію погодити звернення грантоотримувача.

Голосування: «за» – 5; «проти» – 10; «утримались» – 5; не голосували – 2.

Рішення не прийнято.

2. Друге питання порядку денного — «Про уточнення умов конкурсу

СЛУХАЛИ:

Яценко Л.П.

В обговоренні взяли участь: Куценко О.Д., Носич О.Й., Мельник Т.А., Калюжний Ю.В., Колотілов С.В., Зажигалов В.О., Лебовка М.І.

За результатами обговорення Л.П. виніс на голосування пропозицію встановити вимогу до наукового керівника проєкту стосовно індексу Гірша у такій редакції:

- не менше 7 для наукового керівника у віці до 35 років включно;
- не менше 8 для наукового керівника у віці до 36-37 років;
- не менше 9 для наукового керівника у віці до 38-39 років;
- не менше 10 для наукового керівника у віці до 40-41 років;
- не менше 11 для наукового керівника у віці до 42-43 років;
- не менше 12 для наукового керівника у віці до 44-45 років;
- не менше 13 для наукового керівника у віці до 46-47 років;
- не менше 14 для наукового керівника у віці 48 років та більше.

Голосування: «за» – 14; «проти» – 3 «утримались» – 3; не голосували – 2.

ВИРІШИЛИ: встановити вимогу до наукового керівника проєкту стосовно індексу Гірша у запропонованій редакції.

3. Третє питання порядку денного — «Про можливість створення центрів колективного користування при НФДУ».

СЛУХАЛИ:

Полоцька О.О. зазначалила, що правовий режим існування та користування науковим обладнанням визначено ст. 13 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»:

1. Центри колективного користування науковим обладнанням утворюються у формі структурного підрозділу наукової установи, закладу вищої освіти або самостійної юридичної особи незалежно від відомчого підпорядкування та форми власності з метою надання доступу до унікального обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок вітчизняними та іноземними вченими.

Центрам колективного користування науковим обладнанням, що є юридичними особами державної форми власності, може передаватися у тимчасове безоплатне користування наукове обладнання для надання послуг без права його відчуження.

Положення про Центр колективного користування науковим обладнанням, регламент доступу до наукового обладнання та користування ним затверджуються засновником центру.

2. Завданнями Центру колективного користування науковим обладнанням є:

1) сприяння реалізації державних цільових наукових і науково-технічних програм та наукових (науково-технічних) проєктів за визначеними

пріоритетними тематичними напрямками наукових досліджень і науково-технічних розробок;

2) залучення студентів, магістрів, аспірантів та молодих вчених до науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;

3) проведення спільних наукових досліджень вітчизняними та іноземними науковими установами та закладами вищої освіти;

4) сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву.

3. Центри колективного користування науковим обладнанням можуть надавати доступ і право безоплатного користування приладами та обладнанням працівникам наукової установи, університету, академії, інституту, у структурі якого утворено центр, та іншим особам, які проводять науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, відповідно до умов, визначених у регламенті доступу до наукового обладнання та користування ним.

4. Центри колективного користування науковим обладнанням можуть надавати платні послуги в установленому законодавством порядку.

5. Примірне положення про Центр колективного користування науковим обладнанням розробляється у порядку, визначеному цим Законом, і затверджується Кабінетом Міністрів України».

Аналіз відкритих джерел інформації щодо роботи центрів колективного користування науковим обладнанням, створених на базі наукових установ НАН України, свідчить, що у переважній більшості такі центри відкриваються або щодо користування одним конкретним приладом, або щодо групи приладів у межах однієї сфери. Процедура утворення подібних центрів на базі закладів вищої освіти передбачає, що заклад вищої освіти звертається із пропозицією до МОН щодо створення такого центру, а МОН у свою чергу видає наказ, у якому підтримує пропозицію щодо створення на засадах експерименту центрів колективного користування науковим обладнанням за рахунок коштів державного бюджету. У відкритому доступі є накази МОН про створення центрів колективного користування.

Отже, умовами створення подібних центрів на базі закладів вищої освіти є наявність унікального обладнання та наявність базового фінансування на утримання такого центру. На сьогодні НФДУ здійснює грантову підтримку у вигляді грантів на виконання наукових досліджень і розробок, відповідно до «Порядку конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проектів з виконання наукових досліджень і розробок», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. №1170.

Натомість у п.8 «Положення про Національний фонд досліджень України», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. №528 зазначено, що Фонд окрім здійснення грантової підтримки у вигляді грантів на виконання наукових досліджень і розробок має повноваження також і на здійснення грантової підтримки у вигляді грантів на розвиток матеріально-технічної бази наукових досліджень і розробок високого рівня, створення та

функціонування науково-дослідної інфраструктури. При чому механізм, а саме порядок здійснення грантової підтримки на розвиток матеріально-технічної бази наукових досліджень і розробок високого рівня, створення та функціонування науково-дослідної інфраструктури наразі відсутній.

У той же час створення центрів колективного користування науковим обладнанням очевидно швидше відноситься до розвитку матеріально-технічної бази наукових досліджень і розробок високого рівня, створення та функціонування науково-дослідної інфраструктури аніж до виконання наукових досліджень і розробок.

Щодо зобов'язання грантоотримувача утворити центр колективного користування науковим обладнанням, оскільки зобов'язання грантоотримувача утворити саме центр колективного користування науковим обладнанням знаходиться поза межами компетенції Фонду одним із шляхів вирішення питання щодо забезпечення колективного використання обладнання, вартість якого перевищує, наприклад, 10 млн грн, придбаного за рахунок коштів грантової підтримки Фонду на виконання наукових досліджень і розробок може бути внесення у форму договору про виконання наукових досліджень і розробок за рахунок грантової підтримки такого пункту: «Грантоотримувач зобов'язується забезпечити після завершення реалізації проекту можливість колективного користування обладнанням, придбаним за рахунок гранту, вартість закупівлі якого перевищує, наприклад, 10 млн грн».

Щодо утворення центру спільного користування обладнанням Фонду, як було вказано раніше, до повноважень Фонду(серед іншого) належить здійснення грантової підтримки у вигляді грантів виключно на виконання наукових досліджень і розробок. Порядок здійснення грантової підтримки на розвиток матеріально-технічної бази наукових досліджень і розробок високого рівня, створення, функціонування та розвиток науково-дослідної інфраструктури наразі відсутній.

Тому мова про центр спільного користування може йти лише у тому випадку, коли буде затверджено порядок або механізм здійснення грантової підтримки на розвиток матеріально-технічної бази наукових досліджень і розробок високого рівня, створення, функціонування та розвиток науково-дослідної інфраструктури.

В обговоренні взяли участь: Вільчинський С.Й., Пріхна Т.О., Яценко Л.П., Жажигало О.П., Лученко Д.В.

Інформацію взято до відома.

4. Четверте питання порядку денного - «Про зміни у складі комісії конкурсу «Наука для безпеки та сталого розвитку України».

СЛУХАЛИ:

Куценко О.Д. зазначила, що відбулось засідання секції соціальних та гуманітарних наук. На цьому засіданні одного члена комісії конкурсу вивели зі складу комісії, у зв'язку із конфліктом інтересів, який виник через участь у конкурсі як виконавця проекту. Також, секція затвердила іншу кандидатуру на заміну

Вільчинський С.Й. повідомив про те, що на засіданні секції природничих, технічних наук і математики було задоволено заяву одного із членів комісії конкурсу про те, щоб вивести його зі складу комісії у зв'язку із конфліктом інтересів. Також, було додано двох нових членів комісії конкурсу.

Солдаткін О.П. зазначив, що відбулось засідання секції біології, медицини і аграрних наук. На засіданні було задоволено заяву одного із членів комісії, стосовно наявного конфлікту інтересів, та виведено його із комісії конкурсу.

Питання порядку денного вичерпані, наступне засідання планується провести 26 серпня 2021 року о 17 год 00 хв.

Засідання оголошується завершеним.

Голова НР

Л.П. Яценко

Секретар НР

А.А. Дукач